

Om Progesterontest

Kilde: Center Dyreklinik, Viborg

Fastættelse af parringstidspunktet

Det bedste parringstidspunkt er 48 timer efter ægløsning. Derfor er det for at fastsætte det rette parringstidspunkt vigtigt at finde ud af, hvornår ægløsningen sker.

For de fleste hundes vedkommende klarer naturen opgaven selv. Tævens adfærd og hanhundens adfærd samt de ydre tegn på "brunst" (hævede kønsdele, en ændring i karakteren af skedens udflåd) lader som regel ingen tvivl tilbage om, hvornår det rette parringstidspunkt er.

Ægløsningen plejer at ske 11 - 14 dage efter den første dag, hvor der er konstateret blodigt udflåd fra skeden.

Der er dog mange hunde, der ikke følger det typiske mønster. En lav drægtighedsprocent kan bl.a. forklares med, at tævehundens villighed til at lade sig parre ikke altid falder sammen med tidspunktet for ægløsning.

Desuden ved man, at der er stor variation fra hund til hund, hvad ægløsningstidspunktet angår. Ægløsningen kan finde sted så tidligt som 6 dage efter den første blødning og så sent som 21 dage efter.

Myter og fakta om fastsættelse af parringstidspunktet

Myter	Fakta
Tævehundens parringstidspunkt er på dag 12 - 13 efter første blødning.	Det gennemsnitlige parringstidspunkt for alle tævehunde er på dag 12 - 13. Det kan dog hos nogle tævehunde variere fra dag 5 - 30 efter første blødning.
Når man én gang har fastsat tævens ægløsningstidspunkt kan man regne med, at det er det samme i fremtidige løbetider.	Hos den enkelte tævehund er der fra løbetid til løbetid set variationer på helt op til 12 dage mellem ægløsningstidspunktet. Forskellen er i gennemsnit 4 - 5 dage fra løbetid til løbetid.
Det er bedst, at tæven parres samme dag som ægløsningen finder sted.	Det er bedst, at tæven parres mellem 24 til 48 timer efter ægløsningen har fundet sted.
Det er bedst, at tæven parres hver anden dag efter ægløsningstidspunktet er fastsat.	Det er bedst, at tæven parres i tidsrummet 24 til 48 timer efter ægløsning har fundet sted.
Et skedeskrab er lige så præcist som progesteronmåling.	En undersøgelse har vist, at 90% af tævehundene blev drægtige, når det valgte parringstidspunkt var blevet baseret alene på måling af progesteronstigningen - imod 33% når man alene havde støttet sig til skedeskrab.

Ydermere kan man ikke regne med, at den samme hunhund har ægløsning på det samme tidspunkt i hver løbetid.

Målinger hos 47 hunhunde, som alle havde fået tre eller flere kuld hvalpe viser, at der var 12 hunhunde, hvis ægløsningstidspunkt varierede med 4 dage, og der var 2, som varierede med 12 dage!

Progesteronmåling

I løbet af de seneste år er der udviklet en hurtig og nøjagtig metode til måling af ægløsningstidspunktet.

Man kan med en blodprøve måle koncentrationen af drægtighedshormonet progesteron i blodet, som stiger pludseligt i forbindelse med ægløsningen. Når denne stigning er konstateret (det tager en time at udføre testen), skal man bare sørge for at få tæven parret indenfor de næste 24 - 48 timer.

Resultaterne fra en hollandsk undersøgelse, hvor 104 tævehunde med nedsat frugtbarhed blev parret, efter at det optimale parringstidspunkt var blevet fastsat ved måling af progesteronindholdet i blodet viser en drægtighedsprocent på 78% mod 23 % uden dyrlægeassistance.

En anden hollandsk undersøgelse har vist, at 90% af tævehundene blev drægtige, når parringstidspunktet var blevet baseret på måling af progesteron - imod 33% når man alene havde støttet sig til skedeskrab.

Ud fra disse forskellige undersøgelser kan man konkludere, at de fleste tilfælde af resultatløse parringer skyldes forkert parringstidspunkt, og at drægtighedsprocenten kan blive væsentligt forbedret ved fastsættelse af det rette parringstidspunkt med en progesteronmåling.

Forbedring af parringsresultater og drægtighedsprocenter

Progesteronmåling samt undersøgelse af hanhundens sæd kan hjælpe meget med til at forbedre parringsresultater og drægtighedsprocenter.

I de tilfælde hvor en tævehund ikke viser klare tegn på at være i løbetid, eller hvor den på intet tidspunkt af løbetiden viser sig parringsvillig, kan progesteronmåling med fordel benyttes, ligesom metoden er nyttig, når man har en hunhund, der skal rejse langt til en éngangsparring, eller hvor andre skal rejse langt for at komme til hunhunden.

Hos tævehunde, som ingen løbetid har, eller hvor man ønsker at starte løbetiden udenfor tævens normale rytme, kan man inducere løbetid med hypofysehormonindsprøjtninger samtidig med, at man måler progesteronindholdet i blodet for at finde frem til det rette parringstidspunkt.

Hypofysehormoner fremmer modningen af æg i æggestokken og har ingen væsentlige bivirkninger udover en mulig overstimulering af æggestokken og allergi overfor indholdstofferne, hvilket ses sjældent. Indsprøjtningerne virker bedst, når der er andre løbske tæver i nærheden, som via udskillelse af feromoner, fremmer udviklingen af løbetid hos den behandlede tævehund.

Hvordan foregår progesteronmåling?

Man vil normalt tage en blodprøve på ca. 8. - 10. dagen i løbetiden og derefter hver 2. - 3. dag, indtil man kan konstatere en stigning af progesteronkoncentrationen over et bestemt niveau. Hvor mange blodprøver, det er nødvendigt at tage for at konstatere en stigning, er derfor afhængig af, hvornår tævehundens ægløsningstidspunkt er. Siden den enkelte tæves ægløsningstidspunkt varierer fra gang til gang, kan man ikke med sikkerhed anvende den forrige gangs ægløsningstidspunkt som referencetidspunkt. Dyrlægen kan dog ved anvendelse af en teknik, hvor man kigger på skedeslimhinden igennem en rør placeret langt op i skeden, vurdere, hvornår den første blodprøve skal tages.

Øget kuldstørrelse

Til sidst skal det nævnes, at det nu har vist sig, at anvendelse af progesteronmåling til fastsættelse af det optimale parringstidspunkt resulterer i en øget kuldstørrelse. Ved at lade parringen finde sted 48 timer efter, at der er blevet konstateret en stigning i blodets progesteronindhold, opnår man, at det største antal levedygtige sædceller er klar til at befrugte det største antal modtagelige æg.